

לקחה משוב

פרשת-ויקהל-פקודי החש"ן

יוצא לאור ע"י רשת מוסדות "שוב" בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעריכת הרב מנשה צדקה שליט"א

5:55	הדלקת נרות שבת ניו יורק
7:26	מוצאי שבת
8:21	סוק"ש מג"א
8:57	סוק"ש גר"א
12:03	חצות

שבת מברכין חדש ניסן
המולד יום רביעי אחה"צ שעה 3 13 דקות
ראש חדש ביום המישי

חכמה בלי לב היא אין ואפס.
(רבי אהרן מקרלין)

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת וכו'"

(לה, ב)
לרמוז אל מי שהוא בעל מלאכה, ולא יכול ללמוד בששת ימי המעשה כי"כ מפני שהוא טרוד במלאכתו, דיעשה מלאכתו בששת ימי המעשה, אך ביום השביעי שהוא שבת, צריך שיקדישוהו כולו ללמוד בו דברי תורה. וכמו שכתב מור"ם בהגהת שו"ע או"ח (סימן ר"צ) וז"ל: ופועלים ובעלי בתים שאינם עוסקים בתורה כל ימי השבוע, יעסקו יותר בתורה בשבת מת"ח העוסקים בתורה כל ימי השבוע. וז"ש "ששת ימים תעשה מלאכה", ר"ל, אם אתה בעל מלאכה טוב תעשה בששת הימים, אך "ביום השביעי יהיה לכם קודש", ר"ל שתקדישוהו ללמוד בו דברי תורה.
(ישמח ישראל)

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת"

(לה, ג)
רומז לאש המחלוקת ואש הכעס, שצריך האדם לזיזה שלא לבער אותה עולמית, ומכ"ש ביום השבת קודש שאין בו עושה מחלוקת ח"ו גיהנם, והכועס בשבת או עושה מחלוקת ח"ו גורם להיות חמת הגיהנם בו ע"ב.
(זה"ק עקידת יצחק - של"ה)

"השבת ויאמר"
ר"ת וס"ת תורה.
שעיקר התורה בשבת, כשאדם פנוי מעסקיו.
(בעל הטורים)

שבת

וכמה צריך אדם לזיזה מלאבד אפילו רגע א' בשבת מללמוד בו תורה, ובפרט למי שהוא עמוס בתלאות וטרוד בעסקיו כל ששת ימי המעשה, שהחיוב מוטל עליו בכפלי כפלים, כי עיקר עונג שבת הוא עסק התורה, כענין מ"ש כת הקודמים ע"ה "ווקראת לשבת עונגי" (ישעיה נ"ח י"ג) כי הקריאה, דהיינו הלימוד, זהו לשבת עונג, כי לא ניתנו שבתות וי"ט לישראל לבד לאכול ולשתות ולהניח הספר בקרן זוית, כי על זה תפוג תורה. (עץ חיים)

"ויבאו כל איש אשר נשאו לבו"

(לה, כא)
על החכמים העושים במלאכה, ואמר כן, כי לא מצינו על המתנדבים נשיאות לב, אבל יזכיר בהם נדיבות.

פנינים לפרשה

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" (לה, א)

דרש רבי משה מפשבורסק:
למה נאמרה פרשה זו בהקהל? לפי שראה משה שעתידי בית המקדש ליחרב בעוון שנאת-חנם, עמד והקהילם בטרם מסר להם עניני המשכן, לרמז: האחדות והליכוד של יהודים בצוותא, תנאי ראשון הוא למעשה המשכן....

"וכל חכם לב בכס יבואו ויעשו את כל אשר צוה ה'" (לה, י)

אומרים משמו של רבי ישראל בעל שם טוב: החכמה הגדולה שבכל החכמות היא שלא להיות חכם כל עיקר, אלא לפעול ולעשות "את כל אשר צוה ה'", מפני שכך ציוה האלקים, ובלא שום חכמה והתחכמות שבעולם.

"כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו" (לה, כא)

שתי דרגות במתנדבים - אומר רבי חיים ו' עטר - האחד הוא המתנדב ברצון נפשו כפי יכלתו ומדת עשרו, מתוך הסכמה ונדיבות רוח, אך בהתאם לאפשרויותיו; השני הוא זה שנשאו לבו לתת יותר מכפי יכולתו, שלבו מתלקח בתבערת התשוקה לתרום למשכן ה', ואין בידו לצנן את התבערה כי אם בתתו צדקה מלוא חפניו.

לכן הזכיר הכתוב את התואר "איש" רק אצל אשר נשאו לבו, כי מעלתו חשובה פי-כמה ממעלת מי שנדבה רוחו בלבד.

"והנשאים הביאו את אבני השוהם" (לה, כז)

חסר יו"ד, לפי שנתעצלו בנדבת המשכן. (רש"י)
מכאן, מוכיח בעל "חידושי הרי"מ", שעיקר היהדות תלוי במדת הזריזות וההתלהבות לעבודת הבורא. שהרי הנשיאים, כיון שנתעצלו, חסרה בהם יו"ד (יודישקייט"ו)....

"ויקהל משה"

למחרת יום הכפורים - רש"י
ולפי שמדרך העולם שביום כפור מבקשים מחילה זה מזה ולמחרתו חוזרים לסורם, ע"כ נאמר "ויקהל משה" - למחרת יום הכפורים, עשה אותם קהילה אחת כדי שיהיו כן כל ימות השנה.
(כלי יקר)

"ששת ימים תעשה מלאכה וגו'" (לה, ב)
אחרי שהקהלה לא היתה אלא לצוות על מלאכת המשכן, אין כאן מקום למצות שבת. ואמרו חכמינו ז"ל (יבמות ו') לומר שאין מלאכת המשכן דוחה את השבת.

ונראה שהטעם שהקדים השבת, בעבור שכל מי שמבקש שיעשו נדבה צריך להקדים שזה העולם הוא הבל ורעות רוח, ושהממון והנכסים לא יועילו לו אלא עבודת ה' ית'. ולכן הקדים השבת שמורה עוה"ב, לומר, הטובה הצפונה לצדיקים היא הטובה האמיתית, והעוה"ז והעושר אין תכליתו אלא העוה"ב, ולכן ראוי למכור העוה"ז והעושר שבו ולקנות בו חיי העוה"ב ולכן תעשו נדבה. (תולדות יצחק)

"אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם ששת ימים תעשה מלאכה" (לה, א-ב)

אמרו חז"ל "כשישראל עושים רצונו של מקום מלאכתם נעשית ע"י אחרים" (ברכות ל"ה). וזהו שמרמזו כאן הכתוב, אם תעשו את הדברים אשר צוה ה' לעשות, כי אז ששת "תעשה" מלאכתם ע"י אחרים. (דברי אמת)

"לא תבערו אש" (לה, ג)

עבירה הנעשית בשבת חמורה פי כמה מעבירה הנעשת בחול שכן אם אש הגיהנום נכבת משמגיע יום השבת הרי כשעוברים עבירה בשבת היא חוזרת ונדלקת. לפיכך מזהירה התורה אל תבעירו בשבת את אש הגיהנום בעוונותיכם.

"טוו את העיזים" (לה, כו)

חכמה יתירה היתה בהן שמעל גבי העיזים טוו (שבת צט) לכאורה מהי החכמה היתרה בזה אלא ודאי היו גם נשים בלתי טהורות וחשש שמא וטמאו המטוה ולכן טוו מעל העיזים כל בעל חי אינו מקבל טומאה.

(פנינים יקרים)

"ולהורות נתן בלבו" (לה, לד)

ישנם חכמים רבים שחכמים לעצמם ואינם יכולים או אינם רוצים למסור חכמתם ולהורותה לאחרים לכן אמרה תורה כי בצלאל ואהליאב חוננו בתכונה ובכשרון להורות חכמתם לאחרים.

"וכל איש חכם לב" (לו, א)

וטעם "אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה", כי לא אהיה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד, או מי שיאמן בהם ידיו כלל, אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן, ויגבה לבו בדרכי ה' לבא לפני משה לאמר לו, אני אעשה כל אשר אדוני דובר.

ספ"א

ויסוד זה הוא הקדמה להצלחת כל בן ישיבה, המתניאש מכוחו ומכשרונותיו הריהו מתרפה מתלמודו, והבוטח בכוחותיו ומצמין בעצמו שמסוגל הוא להתגדל בתורה עד מאוד, ומקיים בעצמו את הכתוב (דה"ב י"ז ר') "ויגבה לבו בדרכי ה'" הוא יתגבר ויתאזר בכח ויעלה ויצליח.

(שיחות מוסר מאמר כ"ו תשל"ב – יעוין שם)

"ויבואו כל איש וגוי וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו את תרומת ה' וגו'"

(לה, כא)

צריך ביאור כפל הדברים. ופ"י מי שנדה רוחו להביא איזה נדבה, אע"פ שלא היה לו, הזמין לו ה' שיוכל להביא. וזהו פ"י "וכל אשר נדבה רוחו אותו", ר"ל מי שהיה ברצונו להתנדב "הביאו את תרומת ה'", ר"ל, עוזרו וסייעו בידו שיביא את תרומת ה', כדרך שאמרו חז"ל (יומא ל"ח): הבא לטהר מסייעין אותו, וק"ל.

"וכל הנשים אשר נשא לבן אותנה בחכמה טוו את העזים"

(לה, כו)

נ"ל בס"ד, דהנשים האלה, "נשא לבן אותנה בחכמה", שידעו והבינו, דמלאכת המשכן נעשית לתיקון האנשים בעבור העגל, אבל הם לא חטאו ואין צריך להם תיקון, דלכך ציוה ה' לתת מחצית השקל ולא שקל שלם, וכמ"ש רבינו מהר"ם אלשיך ז"ל בפרשת כי תשא עיי"ש. וידוע דמלאכת הטויה היא מיוחדת לנשים.

ולכך הוצרכו הנשים לטוות בידם לצורך המשכן, אך כדי לזכות האנשים שהם בעליהן במצוה זו של הטויה, נתחכמו לטוות השיער בעודו מחובר בעזים, והביאו את העזים אצל בעליהן, והם קצצו את הארוג ומסרוהו לגזברים, וכיון שהם קצצו את הארוג, נמצא מלאכה זו של הטויה נגמרה ע"י האנשים.

"כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם להביא לכל המלאכה וגו' הביאו בני ישראל נדבה לה'"

(לה, כט)

אפשר, כי הנה האדם תעוררהו נפשו לעשות צדקה או מצוה, ותיכף יסתפק או יתחרט, וסוף דבר, אף אם יקיים מחשבתו, לפעמים לא תהיה שלימה כאשר חשב, ונכ"ה לו ינכ"ה, ומה שעושה הוא קצת שלא לשמה, והוא דבר הניכר.

ולויה בא הכתוב שבשב ישראל, והוא פלא בהמון ישראל כמה רבבות אשר כל מה שעלה בלבם, הביאו הכל וגם לשמה, וז"ש "כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם וגו', הביאו", כל אשר עלה על לבם, כל איש ואשה, ומתחילה ועד סוף היה "נדבה לה" לשם ה', והוא פלא, בכל ההמון רבבות אלפי ישראל שלא היה אחד בהם בחר"ט אנוש,

לא מינה ומקצתה, וכונתן שלמה נדבה לה'.

(נחל קדומים)

"אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה"

(לו, א)

במדרש (שמו"ר מ"ח ג'), שאפילו בהמות היו מתחכמין. ועמ"ש שלי"ה.

ונ"ל דקאמר דבזה ניכר שה' ית' נתן בחכמים חכמתם ולא מטבעם, שע"י שנתחדש בהמתם חכמה כחמורו של רבי פנחס בן אייר, מזה ניכר כי "נתן ה' חכמה ותבונה בהמה" – ע"י בהמה ניכר זה.

(חתם סופר)

"ויכלא העם מהביא"

(לו, ו)

לומר, שגם זה מצוה וקבלו שכר הפרישה, כי מה שחשבו מלהביא היה לשם מצוה, יען כי ציוה משה שלא יביאו עוד, משו"ה לא הביאו, ולא ששמחו שכבר יש די ופטורים מלהביא עוד ממונם, אלא אדרבא, היה לבם נושא אותם להביא יותר, לולא ציוה משה שאל יעשו עוד מלאכה.

(חתם סופר – זר זהב)

"ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראות הצובאות אשר צבאו פתח אוהל מועד"

(לה, ח)

וטעם "הצובאות", כי משפט כל הנשים להתניפות לראות פניהם כל בוקר במראות נחושת או זכוכית, לתקן הפארות שעל ראשיהן, הם הנוכרים בספר ישע"י, כי מנהג ישראל היה כמנהג ישמעאל עד היום. והנהגה היו בישראל נשים עובדות ה' שסרו מתאוות זה העולם, ונתנו מראותיהן נדבה, כי אין להם צורך עוד להתניפות, רק באות יום דבר אל פתח אוהל מועד להתפלל ולשמוע דברי המצוות, וזהו "אשר צבאו פתח אוהל מועד" כי היו רבות.

ספ"ב

הנה בשעת הקרבת הקרבן היה הכהן מכיר בפניו מקום שפגם ובמחשבתו והיה מנקה אותו מחטאו, ובאשה שאסור להסתכל בפניה, הביא אותה לפני הכיור שעשו במראות הצובאות, ורואה שם צורתה ומכיר במחשבתה והיה מנקה חלאתה. (טור בשם י"מ ליקוטי תורה – ש"ך בשם מהר"ם רקאנטי)

"ויעש בצלאל"

(לו, א)

שאר כלי המשכן עשו אחר כך גם אחרים בבית ראשון ובבית שני וגם לעתיד אבל הארון שנגנז לא עשו אחר ארון בצלאל קיים לעולם ולכן נאמר רק אצל הארון ויעש בצלאל אבל ביתר הכלים לא נזכר שם בצלאל רק ויעש.

(משך חכמה)

"אשר צוה ה' לאמר"

(לה, ד)

הרשב"ם בתשובותיו (תקפ"ב) אומר כי מצוה לפרסם שמותיהם של המתנדבים ממונם לדבר מצוה. וזהו שאמר הכתוב "אשר צוה ה' לאמר" – שאע"פ שצדקה צריכה להיות בסתר בכל זאת בנדבה לדברים שבקדושה" צוה ה' לאמר" – מצוה לספר ולפרסם.

(פרדס יוסף)

"מאת האדנים"

(לה, כז)

מאה אדנים היו במשכן ומאה ברכות חייב אדם לברך בכל יום כשם שהאבנים היו יסודות למשכן כן הברכות הן יסודות

הקדושה שביהדות בכל יום. אדן לשון אדנות על ידי הברכות מעידים שהשי"ת הוא אדון כל הבריאה מאה ברכות הן ממילא מאה אדנים למשכן הפנימי של כל יהודי.

(חידושי הרי"ם)

"ויעשו... כאשר צוה ה' את משה"

(לט, א)

קל מאוד להיות יהודי טוב בערך, ירא שמים בערך, לומד תורה בערך, בעל מידות טובות בערך, אבל לקיים את ציווי הבורא בדייקנות – קשה מאד. הנה לדוגמא כל יהודי יכול ללמוד תורה, אך ללמוד מתוך עמל בדוקא כמ"ש "אם בחוקתי תלכו שתהיו עמלים בתורה" זה דבר קשה מאד. קל להיות שקדן בערך, אבל לקיים "והגית בו יומם ולילה" זה דבר קשה מאד. מי שצריך לפרוע שטר חוב על סכום מסויים אין זה מספיק שישלם בערך את סכום ההלוואה, כל זמן שחסר אפי' סכום קטן אין זה נקרא פרעון וכן ביחס לקיום חובת האדם בעולמו – אינו נקרא קיום אא"כ הוא נעשה בשלימות ללא סייג. וזהו מה שהתורה ציינה כאן חזור והדגיש יח" פעמים את גדולת בצלאל ושאר עושי המלאכה שעשו "כאשר ציווה ה'" ממש ובדיק.

(זכון מאיר)

"ויבואו כל החכמים... ויאמרו אל משה מרבים העם להביא מדי העבודה"

(לו, ד-ה)

מבאר בעל "שפת אמת": החכמים עושי המלאכה הבינו וירדו לסוף דעתם של המתנדבים, שהם מביאים יותר מכפי נדבת ותשוקת לבבם, אם מתוך פניות ותחרות איש ברעהו, ואם שמביאין סתם- כך בלא כוונה... כמצוות אנשים מלומדה... לכן הורה משה להפסיק, כי המשכן לא יוקם רק מנדבת הלב הטהורה, בלתי לה' לבדו. "טוב מעט בכוונה, מהרבה שלא בכוונה".

פנינים לפרשת פקודי

"אלה פקודי המשכן משכן העדת"

(לה, כא)

למה משכן משכן שני פעמים, אמר ר' שמואל שהקב"ה עתיד להתמשכן שני פעמים, חורבן ראשון וחורבן שני" (מדרש תנחומא) לכאורה תמוה, הלא דוקא בית המקדש הוא שנתמשכן ונחרב פעמיים ולא המשכן? אלא, מה בין משכן למקדש? המשכן, הוא עצמו, דהיינו הבית, היה קדוש, אבל הקרקע לא נתקדשה עמו כי אם לזמן שעמד עליה, ומשנעקר ממקומו בטלה קדושת הקרקע. ואילו במקדש, גם הבית עצמו היה קדוש וגם מקום המקדש נתקדש עמו עולמית. שעה שחרב בית המקדש הלא רק הבית, שהוא בבחינת משכן, נחרב, אבל מקום המקדש הרי לא בטלה קדושתו. נמצא אפוא שרק הבחינה של משכן שבמקדש, שהוא הבית, הוא שנתמשכן, אבל הבחינה המיוחדת למקדש, והיא

קדושת המקום, כיון שלא חרבה ובטלה הרי לא נתמשכנה. לכך יפה אמר 'משכן, משכן' פעמיים, על שם "שהקב"ה עתיד להתמשכן שני פעמים".

(מפי רבי אליהו מישקובסקי – מפי תלמידו)

"מאת אדנים למאת הככר ככר לאדן"

(לה בז)

שאלו להג"ר אברהם ישעיה קרליץ בעל "חזון איש", הלא לפי החשבון של ככר לכל אדן עולה כי הכסף לא הספיק כדי ליצוק הימנו אדן. שהרי גודל האדן היה שלשת רבע אמה בגובה אמה, ואפילו אם נפחית מן החשבון את החלל שבו היו ידות הקרשים נעוצות, עדיין חסר לנו כדי ליצוק מככר אחד כסף אדן בגודל זה.

השיב על כך החזון איש, שבאמת מלבד החור שהיה פעור בהם כדי לקבל את הקרש בתוכן, היו האדנים חלולים בעביין. וראיה לכך הביא הג"ר חיים קניבסקי שליט"א, שהרי הכתוב כולל את אדני הקרשים למשכן ואדני הפרכת בחזא מחתא – "מאת אדנים" – שהם תשעים ושש לקרשים וארבעה לעמודי הפרכת (ראה רש"י), ולשניהם היה משקל הכסף שוה – "ככר לאדן". זאת בזמן שרוחב עמודי הפרכת היה אמה על אמה, ואילו בקרשי המשכן, שהיה רוחבם אמה וחצי והיו בעלי שני אדנים, היה רוחב האדן רק שלשת רבעי אמה. הכיצד? אלא על כרחך שהיה חלל פנימי בגוף האדן אשר בו נבלע ההפרש בגודל שבין שניהם, שבאדני הקרשים היה יותר חלל ובאדני הפרכת פחות. (בשם החזון איש)

"כאשה צוה ה' את משה"

(לט, א)

מדוע חזר הכתוב וציין שוב ועוד על כל דבר ופרט ממעשה המשכן כי נעשה "כאשר צוה ה' את משה" ותיבות הללו הלא כתובים כמעט בכל פסוק ופסוק שבפרשה?

המשכן כמקום להשראת השכינה, תפקידו היה שיושפע ממנו שפע קודש על העם, בכל עבודה שנעשתה על ידי הכהנים המשרתים בקודש בהיכל ה'. אשר על כן, כל דבר שנעשה בבנין המשכן וכליו, ובכל בגדי הקודש, היה צריך להעשות בקדושה ובטהרה, ביחודים ובכוננות טהורות, ודוקא כרצון ה' על כל פרטיו ודקדוקיו ובהקפדה יתירה. לפיכך שב הכתוב והדגיש זאת על כל חלק ופרט שנעשה, שיאמנם יצא לפועל כראוי וכיאות למשכן לשכינה ולהשפעת קדושה בישראל.

(רבי חיים מרדכי קאץ)

ובדרך אחרת:

אדם שנתמנה לשררה כלשהיא מאת המלך, והוא מחלק הוראות ופקודות לאנשיו, הרי זה כבוד גדול עבורו, ומעמדו רם ונישא בעיני הציבור. והנה משה רבינו אשר הפקידו הקב"ה על המלאכה, והוא האיש אשר צוה על העושים במלאכת המשכן והורה להם אשר יעשו, ואע"פ כן בכל פרשת 'תצוה' שהיא פרשת הציוויים על מלאכת המשכן הוא נמנע בעליל מלהבליט את חלקו ומעמדו בעיניו, ולא הזכיר את שמו כלל ועיקר. לפיכך כאן בפרשת 'פקודי' החזיר לו הקב"ה כגמולו ולא פחות מח"י פעמים הזכירו בלשון "כאשר צוה ה' את משה". להורות כי לא היה

דבר וחצי דבר במשכן שלא נעשה על-פי משה והוראתו, וכפי שצינוהו.

(מפי רבי אליהו מישקובסקי)

"אשר פקד על פי משה"

(לה, כא)

הקשה רבי זלמן סורוצקין, הרב דלוצק: מה טעם ביקשו נרגנים חשבון מדוקדק דוקא ממשה, שהתריעם למשכן, ואילו ב"מגבית העגל" כאשר מכל הזהב שנצטבר יצא רק עגל קטן, לא תבעו דין וחשבון? וכן בכל הדורות, מדוע מגבאי צדקה תובעים חשבון ולא ממאספי ממון לכל מיני "עגלים"?

הוא מותיב והוא מפרק: כל יהודי בפנימיותו חפץ לעשות טוב, כדברי הרמב"ם שכופין את המחויב לגרש אשתו עד שיאמר "רוצה אני", כי כן הוא באמת, היהודי שבו רוצה; ולכן כל אימת שיהודי תורם לדבר שבקדושה, למשכן, הריהו מעונין שסכפו ינוצל בשלימות למטרה הקדושה. לא כן אם נתפתה ליצר-הרע ונתן לעגל, שלבו נוקפו גם בשעת נתינה, ובדיעבד יהיה מרוצה אם הכסף לא ינוצל למטרתו ולא יחשב לו עוון... לא איכפת לו אם הגבאים ימעלו וישימו ממון זה בכליהם...

"ומשחת אותם כאשר משחת את אביהם"

(מ, טו)

יתכן דעל מעלת אהרן לא היה משה מתקנא, שהיה נביא ומלך וכה"ג, אבל על מעלת בניו אמרו (שמו"ר ס"פ ב') "אל תקרב הלום" (לעיל ג' ה') ביקש לו ולזרעו וכו', וא"כ אולי לא ימשח אותם בשמחה רבה ובלב שלם, לכן אמר "ומשחת אותם מרצון גמור – כאשר משחת את אביהם.

"וביום החודש הראשון באחד לחודש"

(מ, ב)

אפשר לפי שהמשכן דוגמת העולם, ואיתא כי בתשרי עלה במחשבה להבראות ולא נברא עד ניסן. לכן נצטוו על מלאכת המשכן ממחרת יוה"כ שהוא בתשרי. הוא מחשבת הבריאה, כי סוף מעשה במחשבה תחילה, והמעשה הוא באחד בניסן שהיה ג"כ ביום ראשון, דוגמת בריאת העולם.

"וישם את המנורה וגו' נכח השלחן וגו'"

(מ, כד)

בא להורות לנו מוסר השכל, באמרו "את המנורה... נכח השלחן", כי חז"ל אמרו: המנורה היא רמז על התורה, וא"כ צריכה שתהיה נכח השלחן, שיאמר ד"ת על שלחנו. (מקום מקדש)

"ולא יכול משה לבוא אל אהל מעוד כי שכן עליו וגו'"

(מ, לה)

יש לפרש הכתוב דכתיב בבנין ביהמ"ק של שלמה (מלכים א', ח', יא) "ולא יכלו הכהנים לעמוד לשרת מפני הענן וגו', אז אמר שלמה... בנה ביתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים", דהיינו דאמרינן בשבועות (דף ט"ז): צריכותא על משכן בפני עצמו ועל המקדש בפני עצמו, דמשכן נמשח בשמן המשחה אבל לא היה לעולם, ומקדש קדושת עולמים אבל לא נמשח בשמן המשחה, וא"כ במקדש שלא נמשח בשמן המשחה לא ידע אם יש בו קדושה, אבל כששרתה בו שכינה,

אז נודע לו, ע"י השראת שכינה, שביית הזה אשר בנה, קדושת עולמים הוא.

ועל זה פתח לאמר "בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים".

וה' יזכנו לראות בשמחת ירושלים ובבנין מקדשו, ולראות כה"ג בעבודתו, ויזכנו ללמוד וללמד לשמור ולעשות ביראה ופחד ואהבת ה', ולחזות בנועם ה' בית ה' לאורך ימים אמן ואמן.

"ובהעלות הענן"

(מ, לו)

וכ"כ היתה שריית השכינה קבע במשכן, שלא היה מסתלק כלל משם עד שהיו ישראל צריכים לנסוע. וזה לא היה בשילה ולא בבית ראשון ולא בבית שני, אבל יותר מזה היה בבית שלישי יוב"ב, כאמרו (זכריה ב' ט') "ואני אהיה לה חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה". (ספורנו)

"כי ענו ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בנו לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם"

(מ, לה)

אפשר לומר רמז על ת"ח שנקרא משכן כמ"ש (לעיל כ"ה ח') "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", בתוכו לא נאמר אלא "בתוכם", לרמז שהשכינה תהיה שרויה בכל אדם שנדמה למשכן, וכמו במשכן היו שם שתי מעלות, ענן ואש, כך הת"ח צריך להיות בו שתי מעלות, ענן ואש, ענן רומז לצניעות, שיהיה תמיד צנוע ועניו ומכוסה בענן, אמנם לפעמים צריך להיות אש לעמוד בפרץ ולעמוד על המשמר.

וכמו ששמעתי מפי הגאון רבי דוד יונגרייז זצ"ל עה"פ (תהלים נ"א י"ט) "לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה", כלומר "לב נשבר" זה טוב, אבל תזוהר בלב נשבר שלך אלקים לא תבזה תזוהר שלא תשתמש בלב נשבר שלך במקום שיש כבוד שמים, וזהו "אלקים לא תבזה" ב"לב נשבר" שלך, וז"א ענן ואש.

"לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם", בכל גלויותיהם ומסעיהם ונדודיהם צריכים להיות דוגמת ענן ואש, וד"ק. (קול יהודה)

הליכות והלכות

דיני ברכת האילנות

החל מראש חודש ניסן מברכין ברכת האילנות. את הברכה אומרים אם ישנם לפחות שני עצי פרי (עדיף משני מינים) מלבבלים עם פרחים. ואם נפלו הפרחים ויש כבר פירות - אין מברכים. ויש ענין להדר לצאת חוץ לעיר לברכה זו אך אין זה מעכב, וכן יש הידור מצוה לאומרו במנין. אין לברך ברכה זו בשבת וביום טוב. לפי דעת הספרדים מברכים ברכה זו רק בחודש ניסן, אך לפי דעת המשנה ברורה אפשר גם בחודש אחר.

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T. 845-352-7474 F. 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St. 718-251-9676	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקה טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי הכמים מופלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T. 525-55589-8756 F. 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב

הלומדים בעמל וביגיעה ובהתמדה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הגון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה. נא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכר למצוות. 845.352.7474

מעשה חכמים

"וידבר ה' אל משה ביום החודש הראשון באחד לחודש תקים את המשכן"

אמר משה: רבונו של עולם איני יכול להעמידו. אמר לו הקב"ה: עסוק בידך ואתה מראה להעמידו והוא עומד מאליך, ואני כותב עליך שאתה הקימותו.

מעשה שראשי הקהל ואנשי הוועד בבריסק החליטו יום אחד להקים מקהלה בבית הכנסת. הדבר לא נראה להגאון ר' יצחק זאב, הגרי"ז זצ"ל. דרכה של מקהלה שהם יושבים ביום המדרגות, החזן משמיע קולו והמקהלה עולה כנגדו.

כאשר באה המקהלה לשיר בבית הכנסת בפעם הראשונה נכנס בדיוק גם הגרי"ז להתפלל וכאשר ראה את המקהלה העולה למעלה ציווה עליה לרדת מיד למטה.

שמעו אנשי המקהלה וירדו, אבל "ראש הקהלה" העיז פניו נגד הרב ופקד מיד על המקהלה לעלות שוב. הללו שיראו מפני ראש הקהל שבו ועלו, אך הרב לא היסס ושוב הורה להם לרדת והם ירדו וכך חוזר חלילה כעשרים פעמים רצופות – הרב אומר להם לרדת וראש הקהל אומר להם לעלות.

משראה הרב שאין לו עוד כוח יותר גמר בליבו עוד פעם אחרונה הוא מצווה ולא יותר, אבל באותו רגע שהוא החליט שזו פעם אחרונה נפתח לפתע חלון מעזרת נשים והנשים צעקו משם בקול: "מחוצף" כנגד ראש הקהל מיד הושלך הס והמקהלה ירדה למטה.

עסק של תבשיל "לכבוד שבת קודש" מהם נתבשם התבשיל, אך אתה תבשילך נעשה ע"י משרתיך והם אינם נוהרים לומר על כל עסק של תבשיל לכבוד שבת קודש כמנהגה של אשתי לכן אין ריח הטוב בתבשילך כמו בתבשילי.

נמשל: מבואר בשער הכוונות (דף ס"א) מדברי האר"י שהכל מה שיקנה האדם לצרכי שבת יזכיר ויאמר "לכבוד שבת" נמצא הדיבור פועל יותר יען כי הדיבור יוצא מן הלב. ובזה מובן שכינה הארת קדושת שבת שממנה תבשיל שבת ריחו נודף בשם "תבלין" – שהוא אותיות "תני לב", שאומרים לאשה, אשת בעה"ב העוסקת בשביל שבת, תני לב על מעשיך לכוון בהם לכבוד שבת כדי שתחול קדושת שבת על התבשיל ולא תהיי כמתעסקת עסק רגיל כדרכך בימות החול. (משל ונמשל)

וכשהיה הגרי"ז מספר את המעשה הזה היה מוסיף ואומר שמוכן מזה שאם אדם עוסק במצוה ללא הרף ומגיע למצב שאין לו יותר כוח להמשיך בה, אזי נעזר הוא משמים ע"י אחרים במקומו.

משל ונמשל

ביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה'

תבלין יש לנו ושבת שמו (חז"ל). ויש לעיין מדוע ההארה של קדושת השבת הנמשכת על התבשיל אשר נתבשל לכבוד שבת מכונה בשם "תבלין"?

משל: מעשה בחסיד אחד שהלך לסעוד ביום שבת אצל חסיד אחר שהיה אהובו למאד. ומחמת רוב אהבתו אליו ערב לו לסעוד על שולחן חבירו החסיד, אך מכיון שהלה לא הזמינו אלא בא מעצמו – הביא תבשיל סעודה שלו מביתו.

כאשר הגיע זמן הסעודה הגישו לפני בעה"ב תבשיל חמין שלו, והגישו עמו תבשיל חמין של האורח שהביא עימו מביתו. וימצא בעה"ב שתבשיל האורח ריחו הטוב נודף ממנו עשר ידות על פני התבשיל שלו.

ויאמר בעה"ב לאורח: מנין לך ריח הטוב הזה הנודף מתבשילך? אמר לו האורח: שפתותיה של אשתי שזוהרת לומר על כל

**שבת שלום
ולמוד מהנה!!!**

העלון לעילוי נשמת
הצדקנית הרבנית היקרה
רחל בת שרה יגן ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

הילולא דצדיקא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
ו גיסן	ה גיסן	ד גיסן	ג גיסן	ב גיסן	א גיסן	כ אדר
רבי ששון מזרחי מח"ס באתי לנו שקיעה 7:24	רבי אברהם יהושע העשיל מאפמא בעל אהב ישראל		רבי יחיאל מיכל המגיד הקדוש מלומד רבי אריה לייב נחום מח"ס לכ אריה	רבי יעקב יוסף מזורסקי האדמו"ר מפקודא	נדב ואביו בני אהרון הכהן	רבי יעקב קמינצקי ראש ישיבת תורה ודעת רבי אברהם שאג שקיעה 6:18

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה